

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Disrupting looming violence

Practices of social control by nightlife and event security

van Rompu, M.F.S.

Publication date

2022

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

van Rompu, M. F. S. (2022). *Disrupting looming violence: Practices of social control by nightlife and event security*. [Thesis, fully internal, Universiteit van Amsterdam].

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

**SUMMARY
& (NON)
PUBLISHED
WORK**

Disrupting looming violence

Practices of social control by nightlife and event security

This dissertation discusses how Dutch nightlife and event security guards exercise social control. Previous research confirms that the vast majority of antagonism and violence occurs between patrons, and that guards try to manage these violent interactions through a variety of techniques. However, little is known about the actual practice of performing these bodily interventions. What is missing is an interactional approach that moves away from individuals, and instead focuses on social control as a social accomplishment, involving bodily techniques, a material environment, and shared understandings of what is important to do, and when, and how to do it.

Taking a practice-based approach (Schatzki, 2002), I describe how guards use their bodies to prevent and disrupt antagonism and violence by interrupting and redirecting patrons' antagonistic and violent lines of action. The study aims to increase our understanding about the why, how and, when of violence and social control of a specific social order from an embodied perspective.

The work employs classic ethnographic methods, including (participant) observation and interviews, during which I used a variety of elicitation techniques to trigger informants' practical know-how. Methodologically, my contribution demonstrates how bodily actions can be studied through text and visual data by employing a variety of elicitation techniques to trigger informants' practical know-how of bodily actions.

I discuss how the practice of social control consists of four sets of bodily techniques – gazing, talking, prodding and restraining & bodily foregrounding. Each of these sets of techniques require different bodily skills and are used in different situations. This ranges from situations in which patrons are not yet antagonistic or violent, argue, quarrel or bluster to situations in which patrons throw punches or shove each other or display threatening or violent gestures to the guards.

I argue how the bodily techniques aim to redirect trajectories – delimited courses with beginnings and endings during which people act upon each other's actions – away from violence by proposing or imposing alternative, surprising or unexpected lines of actions to avoid provoking patrons to engage in counter reactions that further escalate the interaction. Guards thus seek to attain dominance by preventing, derailing, or interrupting the opponent's line of action.

The [Intermezzo](#) discusses how looming violence plays a significant role in the situational decision-making processes underlying practices of social control, despite the relatively low occurrence of violence. The knowledge that any interaction could potentially spiral into violence or lead to serious injuries renders violence as a constant point of orientation for security guards. Looming violence influences all of the four sets of bodily techniques and is therefore separately discussed.

The first set of bodily techniques, discussed in [Chapter 3 Monitoring Messiness](#), consists of gazing. I discuss different performances of the gaze, both overt and covert, and explain how social control and dominance stem from generic gazing because patrons sense that they are being watched. Gazing also acts as a precursor to subsequent techniques, in the case of situations that could potentially disturb or are already disturbing the social order.

The second set of bodily techniques, discussed in [Chapter 4 Talk the Talk](#), consists of talking techniques. By means of these techniques, guards assess the direction of trajectories of action, which I refer to as gauging, while simultaneously redirecting them away from antagonism, sometimes while still anticipating looming violence, and others, while reacting to displayed antagonism between groups of patrons or directed at guards. The techniques discussed in this chapter propose alternative lines of action that entail not responding to antagonists' provocative lines of actions.

The third set of bodily techniques, discussed in [Chapter 5 Prodding Patrons](#), consists of prodding techniques. By means of bodily arrangements, bodily alignment and nudging, guards aim to redirect trajectories of action away from violence by physically repositioning patrons into new positions. In this form of dominance, by means of positioning and applying gestures, guards physically disrupt the mutual entrainment between antagonists, and as a result redirect the trajectory away from violence.

The fourth set of bodily techniques, discussed in [Chapter 6 Forcing Fights to End](#), consists of restraining and bodily foregrounding techniques. I refer to these techniques as closed violence because they restrict opportunities for violent exchanges. This form of dominance is achieved by restricting an antagonistic patron's freedom of movement and/or by imposing a state of physical perplexity. I pinpoint the crucial moment for disrupting violence when applying bodily foregrounding techniques: the point at which the opponent's intense focus of attention is ruptured by pain, which foregrounds a focus on the body and disrupts their (potential) violent actions.

Together, these bodily techniques comprise the practice of social control in Dutch nightlife and event security. All the techniques demonstrate that guards aim to dominate the direction of trajectories by propelling patrons into doing what they want them to do, which is how they regulate interactions and maintain social control.

The flipside of the enactment of these techniques occurs in situations in which guards employ violence and suddenly lose their sense of direction, not knowing what step to take next, and instead repeat a current violent line of action in a directionless manner, which can result in what I define as directionless violence. These violent acts could be perceived as 'excessive', 'disproportionate', or 'inappropriate', but I define them as directionless because this term allows us to remain close to the interactional process and avoid attaching normative labels to these actions.

I discuss three different forms of teamwork during interventions that seek to minimize and disrupt directionlessness among guards. Furthermore, I describe teamwork in terms of the interactional components of positioning and bodily alignment. Teamwork not only enables regulated interventions, it also provides guards a sense of safety, considering the physical risks involved in their jobs.

Theoretically, the study contributes to sociological and criminological understanding of violence on two points. First, I propose the notion looming violence, indicating that the potentiality of violence already orients and mobilizes the way people behave. Second, I demonstrate that the skilful performance of what I call 'closed violence' - restraining and bodily foregrounding techniques - can restrict a violent exchange and redirect trajectories away from becoming increasingly violent.

Mogelijk geweld in de kiem smoren

Hoe horeca- en evenementbeveiligers sociale controle bewerkstelligen

Dit proefschrift bespreekt hoe Nederlandse horeca- en evenementbeveiligers sociale controle uitoefenen om geweld te voorkomen. Eerder onderzoek bevestigt dat het overgrote deel van antagonisme en geweld plaatsvindt tussen feestende bezoekers en dat beveiligers dit gewelddadige, mogelijk oplopende spanningsveld, proberen te beheersen of te voorkomen door een verscheidenheid aan technieken toe te passen. Er is echter weinig bekend over de procedures van de daadwerkelijke uitvoering van deze lichamelijke interventies. Wat ontbreekt is een interactionele benadering die niet zo zeer gebaseerd is op individuen, maar in plaats daarvan focust op sociale controle als een sociale verdienste, waarbij lichamelijke technieken, de (materiële) omgeving en (gedeelde) opvattingen systematisch worden gedeeld over wat belangrijke acties zijn en wanneer die worden gebruikt en hoe deze acties het beste kunnen worden toegepast.

Aan de hand van een praktijkgerichte benadering (Schatzki, 2002) beschrijf ik hoe beveiligers hun lichaam gebruiken om antagonisme en geweld te voorkomen en, als er al onrust is, deze te verstoren door de antagonistische en gewelddadige actielijnen (*lines of actions*) van (feest)gangers te onderbreken en/of om te buigen. De bedoeling van het onderzoek is ons begrip te vergroten over de onderliggende redenen (het waarom, hoe en wanneer) van geweld en daarbij sociale controle over een specifieke sociale orde vanuit een perspectief waar de lichaamshouding en -technieken van beveiligers een grote rol speelt.

Voor dit onderzoek maakte ik gebruik van klassieke etnografische methoden, waaronder (participerende) observatie en interviews, waarin ik een verscheidenheid aan elicitatie technieken (vorm van informatie krijgen van respondenten) heb gebruikt om de praktische knowhow van informanten aan het licht te brengen. Methodologisch laat mijn bijdrage zien hoe lichamelijke acties kunnen worden bestudeerd, middels tekst en visuele gegevens, door gebruik te maken van een verscheidenheid aan elicitatie technieken om daardoor de praktische kennis van beveiligers over hoe lichamelijke acties in te zetten, te activeren.

Ik bespreek hoe de praktijk van sociale controle bestaat uit vier sets van lichaamstechnieken: kijkwerk (*gazing*), praatwerk (*talking*), subtiele fysieke technieken (*prodding*) en fysiek beperkende technieken & lichamelijke voorgrondstechnieken (*restraining & bodily foregrounding techniques*). Elk van deze sets van technieken vereist verschillende lichamelijke vaardigheden en worden in verschillende situaties gebruikt. Dit varieert van situaties waarin bezoekers nog niet vijandig of gewelddadig zijn, argumenteren of ruzie maken tot situaties waarin bezoekers elkaar duwen, schoppen, of slaan of waarin ze bedreigende of gewelddadig fysiek gebaren maken naar de beveiligers.

Ik beargumenteer hoe de lichaamstechnieken gericht zijn op het ombuigen van trajecten (*trajectories*) – een soort afgebakende routes met begin en einde waarin mensen reageren op elkaars acties – weg van geweld door alternatieve, verrassende of onverwachte handelingen voor te stellen of op te leggen om te voorkomen dat bezoekers worden uitgelokt tot tegenreacties die tot verdere escalatie kunnen leiden. Beveiligers proberen dus dominantie te bereiken door de mogelijke actieroute van de tegenstander te voorkomen, te laten ontsporen, te onderbreken of volledig te blokkeren.

Het [Intermezzo](#) bespreekt hoe dreigend geweld (*looming violence*) een belangrijke rol speelt in de situationele besluitvormingsprocessen die ten grondslag liggen aan de elementaire procedures van sociale controle, waarbij ik de kanttekening wil plaatsen dat geweld relatief weinig voorkomt (officiële cijfers ontbreken). Echter, de wetenschap dat elke interactie kan uitmonden in geweld of kan leiden tot ernstig letsel, maakt geweld tot een constant en alert aandachtspunt voor beveiligers. Omdat mogelijke dreiging van geweld alle vier de sets van lichaamstechnieken beïnvloedt behandel ik deze afzonderlijk.

De eerste set lichaamstechnieken, besproken in [Hoofdstuk 3](#), bestaat uit kijkwerk. Ik bespreek verschillende uitvoeringen van 'de blik', zowel openlijk als heimelijk, en leg uit hoe sociale controle en dominantie voortkomen uit voortdurend scannen van de omgeving en het (lijken te) maken van oogcontact omdat bezoekers dan het gevoel hebben dat ze in de gaten worden gehouden. Staren fungeert ook als een voorloper van vervolgtechnieken in situaties die de sociale orde zouden kunnen verstoren of al verstoren.

De tweede set lichaamstechnieken, besproken in [Hoofdstuk 4](#), bestaat uit gesprekstechnieken. Met behulp van deze technieken beoordelen beveiligers de richting van actielijnen, ik noem dit peilen (*gauging*), terwijl ze de bezoekers tegelijkertijd weg leiden van antagonisme. Soms terwijl beveiligers nog anticiperen op dreigend geweld, op andere momenten waarin ze reageren op antagonisme of geweld tussen groepen bezoekers of gericht naar beveiligers. De technieken die in dit hoofdstuk worden besproken, stellen alternatieve actielijnen voor waarbij niet wordt gereageerd op de provocerende handelingen van antagonisten.

De derde set lichaamstechnieken, besproken in [Hoofdstuk 5](#), bestaat uit subtie-

le fysieke technieken (*prodding*). Door middel van specifieke lichamelijke opstellingen, lichamelijke afstemming en subtiele duw- en trekbewegingen proberen beveiligers mogelijk (be)dreigende geweldsacties om te leiden door bezoekers fysiek naar andere locaties te verplaatsen (en daarmee weg van de personen waar zij hun geweld op richtten). Bij deze vorm van dominantie verstoren beveiligers, door middel van verandering van fysieke locatie en het toepassen van lichamelijke technieken, de onderlinge ruzie tussen gewelddadige bezoekers.

De vierde set lichaamstechnieken, besproken in [Hoofdstuk 6](#), bestaat uit fysiek beperkende technieken en lichamelijke voorgrondtechnieken (*restraining & bodily foregrounding techniques*). Ik noem deze technieken ‘gesloten geweld’ omdat ze de mogelijkheden voor gewelddadige uitwisselingen beperken. Deze vorm van dominantie wordt bereikt door de bewegingsvrijheid van een gewelddadige bezoeker te beperken en/of door een staat van fysieke verwarring op te leggen. Ik leg het cruciale moment voor het verstoren van geweld bij het toepassen van lichamelijke voorgrondtechnieken het punt waarop de intense focus van de aandacht van de tegenstanders op geweld wordt verbroken door pijn; een pijn die de focus op het lichaam acuut maakt en (potentiële) gewelddadige acties verstoort.

Door het toepassen van deze vier sets van lichaamstechnieken bewerkstelligen horeca- en evenementbeveiligers sociale controle in het Nederlandse uitgaansleven. Alle technieken tonen aan dat beveiligers ernaar streven de richting van actieroutes van bezoekers te reguleren en sociale controle te behouden.

De keerzijde van het gebruik van deze technieken doet zich voor in situaties waarin beveiligers geweld gaan gebruiken (de laatste twee sets van lichaam-

stechnieken) en in sommige gevallen vrij plotseling hun gevoel voor richting of focus verliezen, niet wetende welke stap te moeten nemen, en in plaats daarvan huidige gewelddadige actielijnen op een vrij uitzichtloze manier herhalen, wat kan resulteren in wat ik definieer als richtingloos geweld ('directionless violence'). Deze gewelddadige handelingen kunnen worden gezien als 'buitensporig', 'onevenredig' of 'irrationeel', maar ik definieer ze als richtingloos omdat deze term ons in staat stelt dicht(er) bij het interactionele proces te blijven. In plaats van deze acties als normatief te bestempelen komen we dicht(er) bij het begrijpen ervan.

Ik behandel drie verschillende vormen van samenwerking (*teamwork*) tijdens interventies die gericht zijn op het minimaliseren en voorkomen van richtingloosheid onder beveiligers. Verder omschrijf ik samenwerking in termen van het samenspel van componenten van positionering en lichamelijke opstelling. Samenwerking maakt niet alleen gereguleerde interventies mogelijk, het geeft beveiligers ook een gevoel van veiligheid, rekening houdend met de fysieke risico's die hun werk met zich meebrengt.

Theoretisch draagt het onderzoek op twee punten bij aan een sociologisch en criminologisch begrip van geweld. Ten eerste stel ik het begrip dreigend geweld voor, waarmee wordt aangegeven dat alleen al de potentie van geweld kan leiden tot oriëntatie en mobilisatie van bepaald gedrag van mensen. Ten tweede laat ik zien dat de uitvoering van wat ik 'gesloten geweld' noem, een gewelddadige uitwisseling kan beperken en trajecten kan omleiden zodat ze niet (nog) gewelddadiger worden.

Overview of published and prepared work

Chapter 2 contains elements of a published peer-reviewed article which was part of a special issue for *Poetics* on thinking through techniques:

van Rompu, M.F.S. (2021). Tightening the gap between actions and recollections: A methodological toolkit for analytical descriptions of bodily know-how. *Poetics*, doi: [10.1016/j.poetic.2021.101577](https://doi.org/10.1016/j.poetic.2021.101577).

Chapter 4 contains ideas grounded in an earlier written but not (yet) published article:

van Rompu, M.F.S. (n.d.) Taking the sting out: collaborative emotional labour during violent interactions. [Work in progress].

After handing in the manuscript to the committee, my promotor Don Weenink took parts of Chapter 6 and tweaked it for an article, which is being prepared:

van Rompu, M.F.S., and Weenink, D. (n.d.) Bodily techniques of intervention. How security guards force fights to an end. [Manuscript in preparation].

